

FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ

ÚVOD

Finančná gramotnosť nie je oficiálne zadefinovaná ako prierezová téma, ale jej obsah sa prelína všetkými predmetmi. Vychádza zo schváleného Národného štandardu finančnej gramotnosti, verzia 1.2. Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky v oblasti financií, ktoré sú dôležité pre plnohodnotný život človeka. Vedie ich na veku primeranej úrovni ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka a ekonomickej sféry v rôznych jej oblastiach.

Tento vzdelávací štandard je pripravený k voliteľnému predmetu finančná gramotnosť na prvom stupni základnej školy. Škola si môže v rámci školského vzdelávacieho programu vytvoriť nový predmet na základe poznámok rámcového učebného plánu štátneho vzdelávacieho programu. Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. K vymedzeným výkonom sa priradzuje obsahový štandard. Stanovený vzdelávací štandard môže učiteľ tvorivo modifikovať v rámci školského vzdelávacieho programu v závislosti od zvoleného ročníka, v ktorom sa tento predmet bude vyučovať, potrieb a záujmu žiakov, učiteľov, regiónu a podobne. Je koncipovaný tak, že vytvára priestor na realizáciu situačných hier, exkurzií a aktivity žiakov, vzájomné diskusie a riešenie praktických problémov.

Predmet finančná gramotnosť odporúčame zaradiť do 4. ročníka základnej školy v hodinovej dotácii 1 hodina týždenne.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovací predmet Finančná gramotnosť je zameraný na rozvíjanie a zvyšovanie finančnej gramotnosti žiakov, pričom ju chápeme ako schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Preto sa dôraz kladie na praktické využitie poznatkov a prepojenie s realitou.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- efektívne používajú základné pojmy finančnej gramotnosti na veku primeranej úrovni,
- poznajú osobné informácie a dôsledky ich zneužitia,
- rozlišujú potreby a želania/sny,
- realizujú základné matematické operácie pri práci s peniazmi,
- orientujú sa v základných právach spotrebiteľov,
- si dokážu stanoviť krátkodobé finančné ciele a naplánovať ich dosiahnutie,
- rozoznávajú príjmy a výdavky domácnosti,
- zodpovedne (vzhľadom na vek) sa rozhodujú,
- rozumne nakladajú so svojimi príjmami vrátane možnosti sporenia,
- identifikujú možné riziká v súvislosti so životom aj majetkom ľudí,
- sa inšpirujú príkladmi úspešných osobností.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Človek a peniaze

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie dostať k nepovolaným osobám, - opísať možné dôsledky odhalenia vybraných osobných informácií, - pomenovať základné ľudské potreby a základné ľudské hodnoty, - zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti, - vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí), - navrhnúť spôsoby riešenia (finančných) situácií, v ktorých sa stretne s klamstvom, podvodom, nečestným správaním, - uviesť príklady úspešnosti a neúspešnosti človeka v živote, - opísať na jednoduchých príkladoch význam vzájomnej pomoci a charitatívnych aktivít. 	<p>osobné informácie (meno, priezvisko, dátum narodenia, bydlisko, informácie o pravidelných činnostiach,...)</p> <p>ľudské potreby, osobné želanie, hodnoty</p> <p>peniaze, hotovostná a bezhotovostná forma peňazí – mince, bankovky, platobné karty</p> <p>euro</p> <p>klamstvo, podvod, nečestnosť</p> <p>charita</p>

Domácnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v rôznych typoch obchodov (napr. elektronické, kamenné), - jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov, - opísať, čo sú osobné príjmy človeka, - roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť, - opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí, 	<p>spotrebiteľ, základné práva spotrebiteľov – reklamácia</p> <p>príjmy, výdavky</p> <p>ľudská práca (práce v domácnosti), mzda, výplata</p> <p>povolanie, zamestnanie</p> <p>cena, porovnanie cien</p> <p>majetok</p>

<ul style="list-style-type: none"> - pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby, - vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze, - zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti, - jednoducho opísať vzťah povolanie –zamestnanie - vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava, - zdôvodniť voľbu nákupu tovaru alebo služby alebo požičania si predmetu, - porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku a/alebo služby v dvoch rôznych obchodoch, - stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele, - uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe primerane veku, - rozlíšiť na príkladoch zo svojho okolia, čo znamená byť bohatý alebo chudobný. 	<p>bohatstvo, chudoba cieľ</p>
--	------------------------------------

Finančné inštitúcie a produkty

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť, že peniaze sa dajú požičať vo finančných inštitúciách. - vysvetliť, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí. - opísať, ako a prečo človek môže sporiť. - uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti. - vysvetliť podstatu rizika a jeho typy. - vysvetliť, prečo a kedy sa ľudia potrebujú poistiť. - na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje. 	<p>banka zmluva, pôžička, dlh zodpovednosť sporenie – možnosti sporenia riziko – jeho typy poistenie</p>